

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA: EDUKACJA PRZEZ SZACHY

Bartosz Tracz

I. OCENIE PODLEGAJĄ ELEMENTY:

- stopień opanowania materiału
- umiejętności:
 - a) rozumienie nauczanych treści,
 - b) stosowania motywów taktycznych,
 - c) stosowania motywów strategicznych,
 - d) prowadzenia zapisu gry szachowej
 - e) analizowania gry własnej, oraz partii historycznych
 - f) umiejętność współpracy z innymi uczniami, zachowania sportowego,
 - g) poprawność językowa w odpowiedziach ustnych i pracach pisemnych,
- przygotowanie do lekcji (w tym praca domowa).
- aktywność w trakcie zajęć,
- systematyczność uczęszczania na lekcje,
- podejmowanie dodatkowych działań związanych z grą w szachy (konkursy, liga szachowa, zawody szachowe, reprezentowanie szkoły)

II. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI:

SPRAWDZIAN PISEMNY: Po zakończeniu działu, zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, szczegółowo określony zakres materiału i sprawdzane kompetencje) sprawdzają wiedzę i umiejętności ucznia w zakresie:

- przyswojenia materiału prezentowanego podczas realizowanych lekcji,
- praktyczna umiejętność gry i stosowania motywów strategicznych i taktycznych,
- umiejętność prowadzenia zapisu partii szachowej,
- sprawdzian trwa minimum 40 minut.

KARTKÓWKI: Nie wymaga zapowiedzi, obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych, trwa 15 minut

GRA PRAKTYCZNA: Wykonywanie zadań (motywów taktycznych i strategicznych, otwarć szachowych), oraz gra w szachy w oparciu o ćwiczenia wykonywane za pomocą szachownicy i bierek.

PRACA NA LEKCJI: Regularne wykonywanie zadań, aktywność na lekcji, przygotowanie na lekcji, mające na celu sprawdzenie systematyczności pracy, oraz wsparcie w przyswajaniu poszczególnych tematów.

PROJEKT: Zaangażowanie w realizowany projekt.

III. OCENIANIE:

- A. Wszystkie oceny przeliczane są na odpowiednie wartości matematyczne, co wiąże się z wystawianiem oceny końcowej w oparciu o średnią ważoną [patrz tabela i wzór obliczania średniej ważonej].**

dla uczniów uczących się w profilu podstawowym:

- 0-40 % ocena niedostateczna
- 40 - 55 % - ocena dopuszczająca
- 55 - 70 % - ocena dostateczna
- 70 - 85 % - ocena dobra
- 85 - 100 % - ocena bardzo dobra

! Uczeń spełniający kryteria na ocenę bardzo dobrą, może wykonać w ramach wskazanych działań również zadania na ocenę celującą. Warunkiem otrzymania takiej oceny jest poprawne wykonanie wszystkich dodatkowych zadań.

B. Ocenianie form ustnych i pisemnych:

Formy ustne:

- a) oceniane są sześciostopniowo na podstawie skali procentowej.
- b) mogą zostać wzmocnione zostają znakiem plus[+] lub minus [-].

Formy pisemne:

- c) sprawdziany, testy, teksty, ćwiczenia (dłuższe formy) oceniane są sześciostopniowo na podstawie skali procentowej.
- d) oceny wystawiane w obszarze skrajnej punktacji wzmocnione zostają znakiem plus[+] lub minus [-].

C. Sposób wystawienia oceny:

- ocenę wystawia się w oparciu o przewidziane w ustawie zhierarchizowanie różnych form aktywności ucznia dalej nazywane rangami [patrz tabela rang].
- każda ocena ma swoją wartość matematyczną
- ocenę semestralną i końcowo roczną wystawia się w oparciu o średnią ważoną uzyskaną na podstawie ocen cząstkowych.
- uczeń w każdym dniu semestru może sprawdzić swoją średnią ważoną na własnym koncie w dzienniku elektronicznym, dzięki czemu zna na bieżąco należną mu ocenę [obliczanie średniej ważonej wg wzoru lub sprawdzenie informacji w dzienniku elektronicznym]

D. Szczegółowe kryteria dotyczące uzyskania ocen

• Celujący

Uczeń spełnia wymagania obowiązujące na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem, wykazuje się wiedzą z zakresu dziedziny szachów ponad przeciętny poziom. Uczeń spełnia wymagania obowiązujące na ocenę bardzo dobrą, a ponadto rozgrywa z powodzeniem turniej pozaszkolny. Uczeń jest ponadprzeciętnie aktywny, zaangażowany w akcje społeczne i sportowe, często przyjmuje rolę lidera.

• Bardzo dobry

Uczeń spełnia wymogi konieczne, a także posługuje się nazewnictwem fachowym, potrafi prowadzić notację szachową. Zna tradycję i historię szachów. Zna programy szachowe, oraz strony internetowe służące doskonaleniu gry w szachy. Ocenia przydatność umiejętności gry w szachy dla własnego rozwoju. Uczeń potrafi poprawnie wykonywać większość zadań praktycznych, stosować podstawowe motywy taktyczne, a także rozgrywać wybrane debiuty według schematu. Ponadto potrafi prowadzić analizę własnej partii. Uczeń wykazuje się dojrzałą postawą sportową, jest bardzo aktywny na różnych polach działalności, przy czym jego aktywność wykracza poza ramy szkoły, do której uczęszcza.

• Dobry

Uczeń spełnia wymogi konieczne, posługuje się nazewnictwem fachowym, potrafi prowadzić notację szachową. Zna programy szachowe wykorzystywane do doskonalenia gry. Uczeń potrafi poprawnie wykonywać większość zadań praktycznych, a także stosować podstawowe motywy taktyczne, a także rozgrywać wybrane debiuty według schematu. Uczeń przejawia dużą aktywność, często inicjuje różne przedsięwzięcia, a ponadto podejmuje się działań wykraczających poza zaangażowanie klasy, do której przynależy.

• Dostateczny

Uczeń spełnia wymogi konieczne, a ponadto posługuje się nazewnictwem fachowym: m.in. szach, skoczek, hetman, roszada. Uczeń potrafi poprawnie wykonywać większość zadań praktycznych, a także stosować podstawowe motywy taktyczne. Uczeń wykazuje się przeciętną aktywnością, bierze jednak udział w projektach klasowych i sumiennie wykonuje przydzielone mu zadania.

• Dopuszczający

Uczeń spełnia wymogi konieczne. Uczeń potrafi wykorzystać większość prostych zadań praktycznych. (poprawne ruchy figur, matowanie) Uczeń sam nie przejawia nadmiernej aktywności, ale wykonuje większość zadań zleconych przez nauczyciela.

• Niedostateczny

Uczeń nie wykazuje się nawet podstawową znajomością pojęć związanych z przedmiotem edukacja przez szachy. Ma duże braki w podstawowej wiedzy. Nie umie z pomocą nauczyciela stosować prostych motywów taktycznych. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi poprawnie rozłożyć szachownicy. Nie podejmuje prób poprawy stanu swojej wiedzy i umiejętności, zarówno samodzielnie czy też przy pomocy nauczyciela. Brak pozytywnych ocen z aktywności.

**IV. RANGI W PRZEDMIOTOWYM SYSTEMIE OCENIANIA Z PRZEDMIOTÓW:
Edukacja przez szachy**

Jak obliczać średnią ważoną?

Aby obliczyć średnią mająca przełożenie na ocenę semestralną, należy skorzystać ze wzoru:

Średnia ważona = (ranga 1 x ocena 1 + ranga 2 x ocena 2 + ranga 3 x ocena 3 +) / Σ rang otrzymanych w semestrze ocen.

Tabela Rang		
FORMA SPRAWDZANIA UMIEJĘTNOŚCI:	ZASADY REALIZACJI:	RANGA:
PONADPRZECIETNE: • Olimpiady i konkursy zakresu tematyki przedmiotu.	Reprezentanci szkoły w konkursach, lidze szachowej na poziomie powiatowym, wojewódzkim, oraz krajowym.	6
SPRAWDZIAN PISEMNY	Praca okresowe: Pisana w trakcie lekcji, wg regulaminu pracy ustalonego przez nauczyciela uczącego. Zawierają zadania sprawdzające wiedzę, oraz umiejętności zapisu partii szachowej, analizy, stosowanie nabytej wiedzy w sposób teoretyczny i praktyczny, za które uczeń otrzymuje ocenę. Trwa minimum 40 minut.	5
PROJEKT	Realizowany na przestrzeni II roku realizacji przedmiotu. Ocenie podlega zaangażowanie w realizowany projekt, wykorzystanie nowoczesnych technologii.	4
BIĘŻĄCA KONTROLA WIEDZY • Kartkówka	Realizowane podczas lekcji, obejmujące trzy ostatnie tematy. Kartkówki trwają maksymalnie 15 minut.	3
GRA PRAKTYCZNA	Rozwiązywanie zadań szachowych, prowadzenie gry za pomocą bierki i szachownicy. Możliwe jest korzystanie z własnych notatek i zapisów. Ocenie podlega także samodzielność i umiejętność uzasadniania swoich działań.	3
PRACA NA LEKCJI • Aktywność podczas lekcji, • Prace domowe, • Przygotowanie do lekcji.	Praca na lekcji/ domowa: Przygotowanych uprzednio przez nauczyciela. Istnieje możliwość korzystania z wszelkich dostępnych publicznie źródeł w tym multimedialnych. Aktywność podczas lekcji: Systematyczna praca oceniana indywidualnie. Przygotowanie do lekcji: Brak podręcznika, tekstów źródłowych, materiałów dostarczonych przez nauczyciela, także drogą elektroniczną, (istnieje możliwość usprawiedliwienia braku), a także niedotrzymanie terminu realizacji zadania.	2

Matematyczny zapis wartości ocen:										
Ocena:	Celujący	Celujący minus	Bardzo dobry plus	Bardzo dobry	Bardzo dobry minus	Dobry plus	Dobry	Dobry minus	Dostateczny plus	Dostateczny
Zapis:	6	6 -	5 +	5	5 -	4 +	4	4 -	3 +	3
Wartość:	6.0	5.75	5.5	5.0	4.75	4.5	4.0	3.75	3.5	3.0
Ocena:	Dostateczny minus		Dopuszczający plus	Dopuszczający	Dopuszczający minus		Niedostateczny plus		niedostateczny	
Zapis:	3 -		2 +	2	2 -		1 +		1	
Wartość:	2.75		2.5	2.0	1.75		1.5		1.0	

Wartości średniej ważonej i odpowiadające jej oceny, który uczeń może otrzymać na zakończenie semestru lub roku szkolnego:						
Ocena:	Celujący	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Wartość średniej:	6.0 – 5.6	5,5 – 4,6	4,5 – 3,6	3,5 – 2,6	2,5 – 1,6	1,6 - 0